

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz. Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendőek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kóssuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendőek. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Siralmas állapotunk.

(Sz—g.) Alkotmányos országban, a hol a nép által választott parlament hozza a törvényeket, ha hosszas küzdelem után is, de végül mindig diadalt arat a nemzeti akarat és az történik, a mit a nemzet az ország érdekében jónak és hasznosnak lát.

Az alkotmányos kormányzásnak ezen sarkalatos elve alól csak egy ország képez kivételt, az, a melyiknek talán legrégebbi az alkotmánya: Magyarország.

Magyarországon a törvényes formák között, tehát a képviselőházban kifejezésre jutó nemzeti akaratot teljesen másodrangú tényezővé süllyesztette a nemzettel egyet érezni nem akaró és nem tudó királyi akarat.

Magyarországon a minisztereket az uralkodó nevezi ki, a kormányképeség feltétele tehát az uralkodói elvekkel ellentétben álló elveknek vagy teljes feladása, vagy azok ideiglenes kapcsolása.

A kormányképességnek ez a feltétele tragikumát jeleníti minden olyan magyar államférfinak, a ki az ellenzéki padosorokon küzd a magyar nemzet jogaiért és kormányhatalomra vágyódik.

Tisza Kálmán a legizzóbb verű, legszenvedélyesebb ellenzéki politikus volt. A midőn miniszter, illetőleg miniszterelnök lett, egy egész más Tisza Kálmánt látott viszont az ország. Egy Tisza Kálmánt, a ki teljesen szakított múltjával, a ki megtagadta mindazokat az elveket, a melyekért küzdött és a kit a bécsi udvarnak leghűségesebb szolgájává változtatott a miniszteri kinevezés.

A koalíció idejében a függetlenségi párt jutott többségre a parlamentben. Alkotmányos országban ennek a többségjutásnak az lett volna a következménye, hogy a függetlenségi párti képviselők kinevezett miniszterium a felségjogok tiszteletben tartásával fokozatosan megvalósítja programját.

De nem ez történt. A többségre jutott függetlenségi pártnak programjából ki kellett kapcsolnia a közjogi elveket. Nem a győztes, de a legyőzött fél diktálta a békefeltételeket és a függetlenségi képviselők közül lett miniszterek még azt sem valósíthatták meg, a mit az 1867-iki kiegyezés a nemzetnek biztosít: az önálló vámterületet és az önálló bankot.

És mert ragaszkodtak ehhez a két reformhoz, mert komolyan próbáltak érvényt szerezni a nemzet akaratának, tehát ott kellett hagyniok a miniszteri állást, hiába volt egy többségi párt a hátuk megett.

Minden magyar államférfinak ez a sorsa: választani a hatalom vagy az önmegtagadás között, választani az uralkodó és a nemzet között, mert mindakettőt nem lehet szolgálnia.

Hiába vannak nagy államférfiak, hiába akarják a nemzet javát szolgálni, hiába küzdenek egy egész életen át, már a küzdelem kezdetén érezniök kell, hogy a kiküzdött célt soha el nem érhetik, hogy küzdelmük meddő.

Igy láncol le egy fejlődésre képes országot a nemzettel mindig ellentétben álló uralkodói akarat.

Igy válik a magyar államférfi tragikum a magyar nemzet tragikumává.

Igy kell egy nemzetnek, egy alkotmánynyal bíró, önrendelkezését soha fel nem adott nemzetnek megtagadni önmagát. Így szenvednek milliók, egy miatt.

Méhészet és selyemtenyésztés.

Új keresetforrások a székelységnek.

Az „Udvarhelyvármegyei méhészegyesület” folyó évi március 28-án d. u. 2 órakor tartotta meg közgyűlését a vármegyei ház kistermében. A megye minden részéből összesereglett nagyszámu méhész megjelenése ékesen dokumentálta azt, hogy a nem régen elvetett mag csirába kapott, terebélyes fává kezd fejlődni. Mintha egyszerre ledült volna a maradiság megdönthetlenné hitt bástyája, az értelmiség mellett a kisgazdák nagy számban vettek részt a gyűlésen, tanubizonyoságot téve arról, hogy a felcsapott láng nem szalmaláng, hanem világító szövétnék, mely bevilágítja az utat, a melyen haladva, eléri a székely nép anyagi boldogulásának forrásait.

A nagygyűlést Lányi Imre p. és táv. felügyelő, egyesületi elnök nyitotta meg keresetlen, de szívből jövő szavakkal. Majd Gál Imre egyesületünk érdemes, fáradhatatlan titkára számolt be az egyesület egy évi működéséről.

Csodálatos ember a titkárunk; Antheus az anyaföld érintésével kapott új erőt a folytonos küzdelemre — s nekem úgy tetszik, mintha titkárunk folytonos munkája, buvázkodása, fáradozása közepette újabb és újabb erőforrásokhoz jutva, a legnagyobb energiát fejt ki édes székely népünk minden irányban teendő kiművelésére.

Előttünk fekszik egyesületünk évkönyve, mely csaknem teljesen az ő fáradozásának gyümölcse. Évkönyv, mely nemcsak a statisztikai adatok rideg számaival tünteti föl, nem csak száraz beszámolója egy év fáradságos küzdelmének, hanem irányítója, tanítója a kezdő méhészeknek, s oktató, gyönyörködtető olvasmány a laikusoknak. (A terjedelmes mű (9 iv) megszerezhető Gál Imre egyleti titkártól Székelyudvarhelyen, ára egyleti tagoknak 1 korona, nem tagoknak 2 korona.)

A gyűlés folyamán alatt Székelyhidé Viktor miniszteri megbízott méhészeti tárgyai a jelenlevő tagok közt kisorsoltattak és Lőrinczi Béláné kegyes ajándékából izletes mézes sütemények osztattak ki a tagok közt, kik megrakodva a gyűlésen szerzett anyagi javakkal is vigan vonultak át a régi városháza nagytermébe egy új és eddig ismeretlen látványosság megtekintésére s egy szakelőadás meghallgatására.

E sorok írója méhész barátai előtt felvetette azt az eszmét, vajjon a sokat szenvedett, már-már posványba merülő, szinte akaratnélküli népet nem lehetne-e új foglalkozási ágak felkarolásával életre keltetni, lábra állítani s az erdélyrészi vezető szerepet örök időkre részére biztosítani. Természetesen csakis oly foglalkozási ág meghonosítása kecsegtethet reménnyel, a mely befektetést nem igényel, a mely idejét csak rövid időre és csak részben köti le a népeknek.

A selyemtenyésztés meghonosítását óhajtott megkedveltetni a néppel, mely gazdasági ág ép oly időben nyújt foglalkozást s ezzel együtt mellékjövedelmet a népnek, a mikor egyfelől a főbb gazdasági foglalkozások ideje még nem következett be, másfelől pedig teljesen üres a zseb. Az eszme tetzésre talált és a szekszárdi selyemtenyésztő felügyelőséget megkereste elnökségünk, hogy a selyemtenyésztés ismertetését tartalmazó füzetekből több darabot bocsásson egyletünk rendelkezésére. A nevezett felügyelőség a legnagyobb örömmel és készséggel teljesítette kérésünk s egyben a gyűlés napjára lejött körünkbe Király m. kir. selyemtenyésztési felügyelő, ki vetített képekkel s vonzó előadásban ismertette a selyemtenyésztés fő mozzanatait.

A legnagyobb köszönettel és hálával kell megemlékeznünk a szekszárdi selyemtenyésztő felügyelőségről, mely felügyelőség a legmeszebb menő ígéreteket helyezte kilátásba, csak hogy a székely nép közt meghonosuljon ez az ismeretlen foglalkozási ág.

A selyemtenyésztés fő alkotóeleme az eperfák nagyban való meghonosítása s ezek beszerzése nem ütközik akadályokba, amennyiben, akinek eperfa csemétékre avagy sövénynek való eperfa bokrokra volna szüksége, forduljon vagy a selyemtenyésztő felügyelőséghez Szekszárdra, vagy az udvarhelyvármegyei méhész-egyesülethez Székelyudvarhely és korlátlan mennyiségben kap cseméteket. Az eperfa haszna többféle. A tikkadó nyári napon árnyas lomb borul a gazda udvarára, gyümölcse a gyerekek és a majorság kedvence nyalánsága, tűzvész esetén a tűz elhárapódzásának egyik meggátlója és levele a selyem hernyóknak egyedüli tápszere.

Első és legfőbb feladatunk az eperfák meghonosítása.

Minden székely gazda telkén elfér 2—3 darab, a temetőkert bekerítése sövény eperfákkal is csekély fáradságba kerül. A dülő utakra is ültethető eperfa, vizmosásos, hasznavehetetlen helyek befásítására is a legalkalmasabb.

A cseméték befektetése mibe sem kerül, csak a legutolsó vasuti állomásról kell a megrendelőnek saját költségén elszállítania.

A selyemtenyésztés meghonosítása, megkedveltetése a községi tanítókra vár és én hiszem, hogy a mikép a méhészet meghonosításával, új életre keltésével ők voltak és jelenben is ők a zászlóvivők, a selyemtenyésztés körül is ők lesznek azok, kik a nép öntudatába belopják azt a gondolatot, hogy ma már a hernyókkal való foglalkozás sem szegény és a székely nép, ha nem akar elmerülni az enyészet tengerében, ha nem akar világot járó csavargóvá válni, ha méltó

akar lenni „ösi dicsőségéhez“, minden gazdasági ágat fel kell karoljon, hogy a különböző nyelvű és nemzetiségű népek vértelen tusájában a vezető szerepet kezébe ragadja és magyar hazánknak legyen a szélső keleten erős és hatalmas védő bástyája.

En hiszem, hogy e gazdasági ág idővel meghonosul, megerősödik, csak a kezdet nehé, a többi önként jó. Az elvetett mag csirát kell fogjon s a csirából terebélyes fává válhatik.

Bácsbodrogvármegyében 1880-ban kezdett a selyemtenyésztés meghonosodni s ma már a megye lakossága körülbelül évi 1 millió koronát vesz be selyemtenyésztésből; lehet, ott is szeretik a honleányok a selyem bluzt és fejkendőt, de szeretnek a „hernyókkal“ is foglalkozni.

V—E—

Itt a „Turul“ —

csattogtatja szárnyait.

Éljünk-e vagy pusztuljunk?

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tekintetes szerkesztő ur!

Ismerve a kisemberek iránt érzett meleg rokonszenvét és különösen Székelyudvarhely város iparosai érdekében kifejtett közbecsülésre érdemes tevékenységeit, kérem e közérdekű soraimnak helyet adni szíveskedjék.

„Turul“ cég alatt egy részvénytársasági cipőgyár nyitott raktárt Székelyudvarhelyt, a mely versenyre kel városunk és vármegyénk összes lábbelikészítő iparosával. E társaság nagy erejével oly érzékeny sebet ejt, amibe az amugyis teljesen önmagára hagyott és anyagilag szegény iparosok aligha bele nem pusztulnak.

E miatt való aggodalmaim készítettek arra, hogy az iparosság érdekében ennek nyilvánosan kifejezést adjak és létünk ügyében komoly munkára hívjam fel mindazokat, kik az iparosság iránt való jóakarattal, helyzetünk javítására törekvésünkkel, segítségünkre kívánnak lenni.

Eltekintve attól, hogy mennyire káros következményei lesznek egy alapjában erős és állami támogatás mellett létesített cipőgyári raktárnak, ha komolyan gondolkozunk, ebből csakis okulást nyerhetünk a jövőre. A multak hibái felett hasztalan tünődünk és hasztalan kárhoztatjuk a közel multban vezető szerepetvivő lábbelikészítő iparosokat, kiknek a régi megszokott rendszeren kívül, mindennemű változás nemcsak nehezére esett, hanem létesülését minden eszközzel megakadályozni igyekeztek.

Tehát most megjelent közöttünk egy intézmény, mely megtanít minket arra, miképpen kell a mai kifejtett korban törekedni, hogy mindnyájunk megélhetését egy közös intézmény által biztosítsuk. Megtanít arra is, hogy mennyire káros az összes lábbeli készítő iparosságra, ha saját érdekét kicsinyes okokból elhanyagolja, a viszonyokkal számot nem vet és a fejlődő korral haladni nem kíván, intézményileg nem törekszik létét és fejlődését biztosítani.

Igen tisztelt lábbeli készítő iparosság! A „Turul“ cipőgyár intézménye legyen tanulság nekünk arra, hogy ha későre is, de kissé másképpen gondolkozunk. Szerintem itt volna már az ideje annak, hogy erős akarrattal olyan intézmény létesítésén munkáljunk, mely képes lenne minket a minden oldalról szorongatott helyzetünkben megvédeni.

Hiszen szemmel láthatóan pusztulunk az átkos széthuzás következtében és a közel jövő teljesen megsemmisít, ugyannyira, hogy legtöbb iparostársunk még arra sem lesz képes, amit talán még most, végső erőfeszítésében meg tudna tenni.

Kedves „Turul“ madár! Tehát eljöttél tőkepénzes zsidók képében, a mi elhagyott kis székely városunkba is, hogy a mit a mult évek pangása még meghagyott, azt te vedd el tőlünk. Hiszen bizonyos, hogy széjjelszórta, veled versenyre nem kelhetünk és könnyűnek látszik minket letörni.

De ha van a lábbelikészítő iparosságban életösztön, lehetetlen, hogy a jelen esetben ne okuljon és ne lássa be, hogy mire képes egy ipari részvénytársaság. Lehetetlenség most is azon téves hitben élni, hogy az Isten majd csak megsegít. Hiszen itt a bizonyosság rá, hogy ipari szempontból saját erőnkre, tudásunkra és erős akaratainkra feltétlen szükségünk van, hiszen az Isten is csak így segít meg.

E végből szükséges tudásunkat, erőinket s erős akaratunkat egyesíteni és létünk érdekében, minden lehető megtenni arra, hogy a végpusztulástól magunkat megmenthesük, mert ha ez soká így tart, egyfelől a községi fogyasztási szövetkezetekben elhelyezett feg házi munka, másfelől az állam által támogatott gyáripari intézmények és a rossz időszakok, vándorbotot adnak a kisiparos kezébe; megszűnik legnagyobb része adófizető polgár lenni; mehet gyárimunkásnak oda, a hol az állam jóvoltából gyár keletkezett; ha ugyan még ott munkát kaphat, ha helyét már el nem foglalta ott is a külföldről behozott cseh és egyéb munkások tömege. — Vagy talán olyan tette szánja magát, hogy munkaképessége feyháziilag értékesítheték? Ebből az országnak haszna nem származik.

Az összesség érdekében szükséges, hogy azon lábbelikészítő iparosok, kik ezidőszereint hivatva vannak létünk érdekében tevékenységüket, tudásukat és minden erejüket a közös ügynek szenteljék, talpra álljanak, hogy így együttes erővel a kívülről jövő versenyt kizárjuk, vagy legalább ellensúlyozzuk.

Tehát végre omoljanak le az indokolatlan válaszfalak és ha az utókor előtt méltók akarunk lenni iparos mivoltunkra, úgy egyszívvel és lélekkel, Isten segédelméből fel a munkára! Szervezkedjünk, de gyorsan!

Imecs István,
lábbelikészítő iparos.

E NAP

Szombat, április

Hugó pk.

az új évnegyed kezdete.
Ha előfizetése lejárt, siessen azt megújítani, hogy a »SZÉKELY-UDVARHELY« továbbra is b. címére pontosan küldessék.

kat. Támogassuk az igazi 1848-as függetlenségi sajtót, mert azzal önmagunk függetlenségét, szabadságát segítjük elő. Hazafias tisztelettel kérjük tehát az előfizetések megújítását. Előfizetési ár negyedévre 2 K 50 f

— **Község, város magánféllel kötött szerződése.** Valamely községnek vagy városnak magánféllel való szerződéséhez csak alakszerű képviselőtestületi, illetőleg tanácsi határozattal lehet hozzájárulni, a község vagy város hallgatóság jogügyleteket nem köthet. (Curia 911. II—10. 4122—P. 910. sz.)

HIREK.

A HALDOKLÓ GYERMEK.

Mintha most is látnám szegényt,
Mintha ő is engem nézne,
Mintha most is virágcsokrot
Tartana a jobb kezébe!

Virág nélkül, kendő nélkül
Sohasem jött iskolába,
Kis társai előtt zsebje,
Szivecskéje nem volt zárva.

Az iskolás fiúk, lányok
Egytől-egyig mind szerették;
Érkezik-e iskolába
Az ablaknál várták, lesték.

És ha megjött, körülfogták,
Ostromolták száz kérdéssel,
Kínálgatták mogyoróval,
Édességgel, dióbéllel.

Egyszer aztán elmaradott,
Édes anyja lefektette,
Könnyes szemmel, fájó szívvel,
Kérdő ajkkal állt mellette.

„Mi a bajod, hol fáj neked
Kis fiacskám, jó gyermekem?!
Éhes vagy-e, szomjas vagy-e,
Oh! mit adjak, mond meg nékem?“

A gyermek arca lázas,
Kicsiny szive gyorsan dobog,
Édes anyja ráhajolva
Keservesen sir-ri, zokog.

Három napig maradt szótlán,
Akkor aztán busan szólott:
„Édes anyám! mennyibe viszem
A zsebkendőt, a virágot!“

Édes anyja mind a kettőt
Szive fölé elhelyezte,
S mosolygással az ajakán
Röppent el a fiú lelke.

József János.

— **Főispáni vizsgálatok.** A főispán Németh Albert pénzügyi titkár, Kovács János számtanácsos, Nagy János számvizsgáló és Péterffy István pénzügyi számellenőr közreműködésével minap nagy vizsgálatot tartott a városnál. Részletesen megvizsgálták a város és a rendőrkapitányi hivatal ügymenetét, kezelését. Ugyancsak főispáni vizsgálat volt a székelykeresztúri főszolgabírói hivatalnál is, a hol Péterffy számellenőr működött közre.

— **Elhalt nagyasszony.** Özv. Bartha Pálné Gyertyánffy Rozália 87 éves tisztes korában elhalt Vargyason, honnan hült porait a baróti r. kath. temetőbe március 29-én helyezték örök nyugalomra általános nagy részvét mellett. Az elhunyt nagyasszonyban Bobdai Gyertyánffy István kir. tanácsos, a tibódi születésű hírneves pedagógus, ki a székelyudvarhelyi r. kath. főgimnáziumnak a hatvanas években tanára, azután pedig a székelykeresztúri tanítóképző intézetnek igazgatója volt, unokatestvérét vesztette el. Találónan jegyzi meg a családi gyászjelentő az érdemes elhunytól, hogy benne „Ismét ritkult azon magyar nagyasszonyok már kicsiny száma, kiknek jelszavuk: vallás, család, munkásság, hazafiasság, jótékonyosság“. Nyugodjék csendesen!

— **Egy helybeli festőművész sikere.** Jól eső örömmel vettük a lapok tudósításaiból azt hirt, hogy a Nemzeti Szalon idei tárlatán az országos nevű résztvevők között is feltűnt tudott kelteni képeivel egy tehetséges fiatal festőművészünk, Pál Pál Jenő, a helybeli főreáliskola tanára. Őszi színek és Virágos udvar című képeiről a legmelegebb dicsérettel beszél a kritika Pál Jenőnek ez

nem első sikere. Tavaly a müncheni tárlatra is részt vett néhány képével s azokkal ott is elismerést szerzett a magyar festőművészetnek.

— **Elhullt a kisvirág...** Elhullt tövestől. Gyökere ott ölelkezett a szülők szívében. A mérhetetlen öröm, melyet kis létele okozott, mélységes bánat lesújtó áldozata lett: Elhullt a kis virág — elhamvadt gyökere... Az ölelő kis karok dermedten fekszenek. Összeszorított két kis kezecskéjében rejtetik az ő egész világa: az anya, az apa szíve... Így keseregnek a szülők: Losdorfer Aladar és neje Galter Erzsébet elvesztett drága kincsük, egyetlen gyermekük: Magduska halála felett, aki életének 2-ik évében, gyötörö szenvedés után, jobblétre szenderült. Temegetése tegnap d. u. 4. órakor nagy részvét mellett a r. kath. szertartás szerint történt meg. „Pihen, mert elfogyott életerejed... Boldog, mert leélte földi világát... Isten veled!”

— **A szabad lyceumi előadások** mult vasárnap befejezést nyertek. Tarcsafalvi Pálffy Aladar pénzügyi számtiszt volt az előadó, aki Székelyudvarhely város multját ismertette meg a legrégibb kortól napjainkig hazafias lelkesedéstől áthatott, vonzó előadásban. A felölelt nagy eszmekört igen érdekes vonásokban festette élvezetes, gyönyörködtető képpé. Csak azt lehet sajnálni, hogy a ritka egyszerűséggel megrajzolt képet az előadó papirosra nem tette és a maradandó becses előadást az utókornak hátrahagyni, módunkban nem áll.

— **Halálozások.** Ürmösy Balázs életének 29-ik évében Zetelen; Mihályi János 67-ik éves korában Bögözben elhaltak. Az utóbbi a szövetkezeti eszme lelkes apostola volt községében s mint a bögözi fogasztási szövetkezet elnöke, nagy tevékenységet fejtett ki.

— **Néptanítóból jogtudományi doktor.** Török József ujvidéki áll. polg. fiúiskolai tanárt, mint nekünk írják, az elmúlt hetekben a jogtudományok doktorává avatták a kolozsvári egyetemen. Szinte szokatlanul találkozunk egy emberrel e három cím: tanító, tanár és jogtudor. Ezen elért eredményből is tisztán megismerhetjük Török Józsefet, láthatjuk azt, hogy milyen vasakarattal, fáradságot nem ismerő szorgalommal és rendíthetetlen kitartással dolgozott ő hosszú éveken keresztül, míg tervét megvalósította. Bámulatos munkarejű ember, aki képes volt 5—6 éven át tanítani, tanulni és a társadalomnak élni. Török József eredménye azért lehet mindenki előtt feltűnő, mert mint elemi népközlő tanító lépett ki az élet iskolájába és kenyérkereset mellett önszorgalomból lett polg. isk. tanár és a jogtudományok tudora.

— **A székely név dicsősége** — **Párisban.** Barabás Nándor, a lisznyói Barabás-család tagja, aki a Székelyföldön Háromszék-megyében született és az asztalos-ipart Sepsiszentgyörgyön tanulta és már fiatal korában kiment Párisba, ahol tehetségével és szorgalmával tíz év alatt elsőrendű művészi butorgyárossá küzdötte fel magát, kitűnő vagyoni helyzetben van és a Párisba vetődő magyar ifjaknak áldozatkész pártfogója. A párisi „Figaro” hosszú cikket ír Barabás Nándor butorkiállításáról, amelynek egyrészét itt szösz szerint közöljük: „A napokban a párisiakat meglepetés érte, midőn a Voltaire-

rakpart szögletén, a Beaune-utcában, a Tuilleries-szemben egy pompás kis palota ujjongva teherített falai feltűntek. XV. Lajos de Nesle Mailleny grófnőnek ajánlotta fel hajdan e csodás lakást s az most Barabás és Blondou urak birtokába jutott, kik a multnak azon fényét és eleganciáját újra elővarázsolták. A tiszta stílusban való jártasságban kell, hogy fogalma legyen az embernek, hogy méltányolja azt, mit tett egy olyan művész, mint Barabás, midőn vállalkozott a mult felébresztésére, összehalmozva vele bámulatos butorait, a stílusnak csodás alkotásait. Egész Páris szorgalmasan látogatja és a művészet kedvelőinek lelke örülni fog ennyi szép dolognak láttára.

— **Ugron Zoltán elveszett, de megkerült.** Országra szóló valószínűségi áprilisi tréfának tűnik fel az a tragikomikus állapot, melybe Ugron Zoltán, a székelykeresztúri kerület munkapárti képviselője jutott Budapesten. Több képviselőnő és nejehez: kaali Nagy Margithoz levelet küldött, a melyek mindegyikében öngyilkossági szándékát bejelentette. A képviselők természetesen jelentést tettek a főkapitányságon, honnan a rendőrök és detektívek százait mozgósították. Péntekre virradó éjjel az összes fővárost összekutatták. Hajnali fél 4 órakor aztán az Elite-szállóban megtalálták. Botár Béla kapitány ügyes csellel élt és Ugron kinyitotta az ajtót s az egyik párna alatt megtalált ócska és rozsdás pisztolyt elkobozták. Ekko. aztán Kállay és Lázár képviselők vették őrizet alá. Pénteken d. u. megérkezett családja, mely Ugront valószínűleg gondnokság alá helyeztetni, ami ha nem is történnik meg, mandátumáról a pártja lefogja mondatni, mert a képviselőház folyosóján a tekintélyesebb egyéni-égek körében az a fel-fogás alakult ki, hogy Ugron Zoltán a történetek után képviselőségét nem tarthatja meg. Egyelőre szanatoriumba helyezik.

— **Az Első Székely Baromfitenyésztő Egyesület** március hó 21-re összehívott közgyűlést, a tagoknak kellő számban való megjelenése miatt nem volt megtartható. Az elnökség április hó 4-én (kedden) d. e. 10 órára a vármegyeház kistermében tartandó közgyűlésre ezután újból meghívja a tagokat. A közgyűlés határozni fog, a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül.

— **Tanítók figyelmébe.** Felhívom a vármegye összes tanítóit, hogy a „Madarak és Fák Napját” ebben a tanévben is az ügyszó méltó buzgalommal ünnepeltesék meg a tanítványaikkal és az ünnepről az évkönyvben való felhasználás céljából tegyenek jelentést az Orsz. Állatvédő Egyesületnek (IX. Ernő-u. 11—13.) Együttal felhívom a tanítóság figyelmét arra, hogy az egyesület által kiadott „Miként ünnepeljék a Madarak és Fák Napját” c. füzetet onnan minden tanító ingyen és portómentesen megkaphatja kérésre. Kir. tanfelügyelő.

— **Nyugalomba vonult rendőr.** Gellérd Lajos városi rendőr 24 éves szolgálat után, a melybe a millénárius év kétszeresen számít, — nyugalomba vonult. 1889. február 1-én lépett a rendőri szolgálatba és azóta mostanig hivatását pontosan teljesítette. A nehéz szolgálatban férfias bátorságot tanúsított és büntetve egyszer sem volt. Másfelől pedig a polgárság érdekeit is szem előtt tartva, hivatását úgy teljesítette, hogy kötelességét nem mulasztotta, de azért senkinek sem okozott alaptalanul kellemetlenséget. Gellérd Lajos egészségi okokból kérte és kapta meg nyugdíjazását. Szolgálati ideje alatt takaré-

koskodott s a szombatfalvi városrészben kevés birtokot is szerzett. Évenként 489 K 60 f nyugdíjat kap. Négy gyermekes családapa, de azért kisbirtoka és nyugdíja szerény igényeit kielégítik, mert józan életű, tisztességtudó ember, akit felebbvalói is szerettek. A nyugdíj-alap létesítése után Gellérd a második rendőr, aki élvezi anak áldásait. Szívesen kívánjuk, hogy minél tovább élvezhesse!

— **Bolgárkertészeti — kösziklan.** Jézus Krisztus, mint Istennek fia — Szent Péterre, a szilárd kösziklára alapította egyházát és ez az egyház nagy és a kösziklához hasonló erősségű mai napig is. Székelyudvarhely város tanácsa valószínűleg e nagyszerű példától felbuzdulva hozott határozatot a bolgárkertészeti ügyében; kijelölve javaslatában, melyet a képviselőtestület elé tesz, — *Szarkakő oldalát* bolgárkertészkedés helyéül. A példa szép és igen mélyreható jelentőségű, ezt feltétlenül elismerjük. Azonban az alkalmazás tárgyát, nem tartjuk arra alkalmasnak. Mert hát — igaz — a mai korban, mely a találmányok korszaka, sok minden lehetséges. De már — engedelmet kérünk — bolgárkertészeti, melyet rendszerint csakis folyók mellett szoktak berendezni — kösziklára létesíteni, talán még sem lehet. Nem is hisszük, hogy a város derék és agilis gazdasági tanácsosa egy ilyen tanácsi véleményhez szakértői hozzájárulását adta volna. Inkább csak áprilisi tréfának tekintjük az egészet s várjuk a cáfolatot.

— **Állatbiztosító szövetkezetek.** A kisgazdaságban a vagyon egy aránylag igen nagy hányadát képviselve a lábas jószág, rendkívüli jelentősége van annak, hogy a nép állatainak kárpótlás nélküli elvesztése ellen biztosíttassék. A földművelésügyi miniszter erre való tekintettel mindenütt elősegíti az állatbiztosító szövetkezetek megalakulását s kirendeltségei útján az alakuló szövetkezeteket anyagilag is támogatja. Az anyagi támogatás összege szövetkezetenként 300—600 korona s részben az első berendezkedés költségeire, részben az elhullások után fizetendő kártalanítások fedezésére van rendelve. Ujabbban ilyen támogatásban részesültek az erdélyrészi kirendeltség részéről az apahidai és marosfelfalui állatbiztosító szövetkezetek.

Nyílt-tér.*

Missler F.

bremeni kivándorlási vállalkozó a magyar kir. belügyminisztertől 1911. március 21-én kelt és 45002. számú engedélyokiratok alapján

Budapesten

Kerepesi ut 1. sz. alatt és a határon

Csacozán

irodát nyitott. Mindennemű tudakozódások ennél fogva ezentúl nem Bremenbe, hanem Budapestre intézendők e címre: Missler F. urnak, Budapest, Kerepesi ut 1. sz.

* E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Legelőkelőbb márka

VILAGOSI

MARTY COGNAC

Jobb, mint a francia cognac.

FIGYELEM!
"AIDA" VERGE és "BLUE-STAR" CONTINENTAL
 CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIAK.
 :: ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL! ::

Végeladás!

Az általam nyilvános árverésen megvásárolt Szentpétery Gergely-féle áruraktárt u. m. porcellán-, kőedény-, üvegáru, diszmutárgyak, háztartási cikkek és vegyesáru a míg a készlet tart, hétköznapon délelőtt 9—12 óráig, délután 3—6 óráig **mélyen leszállított árak** mellett kiárusítom.

Tisztelettel:

Heitz Vilmos,
a Gál János utóda cég tulajdonosa.

Borbély- és fodrászüzlet áthelyezése.

A közönség szíves tudomására kívánom hozni, hogy Korszut-utca 9. sz. alól

borbély- és fodrászüzletemet

Szekelyudvarhelyt, Diák-téren, a ref. kollegium épületébe helyeztem át. A n. é. közönség nagybecsű támogatását kérve, vagyok készséges szolgálattal: **Mészáros Zoltán** borbély és fodrász.

Pályázati hirdetés.

A szekelyudvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságának 127—910 számú, az országos M. B. Pénztár igazgatósága által jóváhagyott határozata értelmében a pénztár a következő állásokra pályázatot hirdet:

Egy 1600 K évi fizetéssel 480 K lakás pénzzel javadalmazott I. osztályú kezelő tisztii állásra, egy 1100 K évi fizetéssel és 360 K lakáspénzzel javadalmazott II. osztályú kezelő tisztii állásra, egy 800 K évi fizetéssel 300 K lakáspénzzel javadalmazott III. osztályú tisztii állásra.

A pénztár igazgatóságához címzett pályázati kérvények benyújtásának határideje a pályázati hirdetés első megjelenésétől számítva 15 nap (vagyis 1911 április 17-én déli 12 óráig) A kérvényekhez melléklendő a magyar állampolgárságot, a teljes korúságot és 40 éven aluli kort igazoló születési bizonyítvány, a pályázó egészséges állapotát igazoló pénztári vagy hatósági orvosi bizonyítvány, továbbá az előképzettséget és eddigi alkalmazásokat tanúsító okmányok. Csatolandó továbbá egy oly nyilatkozat, mely szerint a pályázó kinyilatkoztatja, hogy sem a pénztár elnökével, illetve alelnökeivel, sem a pénztár alkalmazottaival, akikkel alárendeltségi vagy ellenőrzési viszonyba kerülne, rokonsági vagy sógorsági viszonyban nincsen.

Az I. kezelőtisztii állásra pályázók tartoznak a kettős könyvvitelben és mérleg készítésben való elméleti és gyakorlati jártasságot igazolni.

A megválasztottak egy évi próba szolgálat teljesítése és a szakvizsga sikeres letétele után véglegesítettnek. A próbaszolgálat ideje alatt 3 hónapi felmondással a szolgálati viszony felbontható.

A megválasztottak tartoznak a pénztár mindenkor érvényben levő szolgálati, fegyelmi és illetmény szabályzatainak magukat alávetni.

A megválasztottak kötelesek állásaikat nyomban elfoglalni

A választásnál előnyben részesülnek azok, akik valamely kerületi m. b. pénztárnál vagy az Országos pénztárnál eltöltött hosszabb ideig tartó sikeres szolgálatot igazolnak.

A szekelyudvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságának 1911. március hó 23-án tartott üléséből.

Gábor s. k.
elnök,

Wagner s. k.
igazgató

B O R!

Fernengel Gyula szekely-udvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők **Medgyes.**

Legjobb beszerzési forrás terméskiadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajáttermés és vörös borok.

Szám: 1971—1911. tkvi.

Hirdetmény.

A m. kir. Igazságügy-miniszter 1906 évi július 6-án 14114/906. sz. alatt elrendelte, hogy a sz. udvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságához tartozó **Zetelaka** község telekkönyveiben fölve mind azon ingatlanokranézve, a melyre az 1886 XXIX. és az 1889. XXXVIII. és 1891 évi XVI. t. c. cikkben a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítások.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1911. évi április hó 24-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az eljárásra az 1886: XXIX. t. c. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni parkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szíval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait az ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság.

Szekelyudvarhely, 1911. márc. 9.
Gyarmathy Ferenc, s. k. kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelül:

Dósa Aladár.

kir. tszéki. telekkönyvvezető.

Betegh Pál villam-moteros könyvnyomtató-intézetében Székelyudvarhelyt.

REKLA

Arany, Ezüst, Vas, Bronz, Porcellán és **Régiségeket** megbízásból azonnal megvásárol, esetleg értékel, vagy utasítást ad.

Hagyatéki árveréseken

mint vevő résztvesz. Arany, brilliáns ékszereket, ezüst tárgyakat (tört állapotban is) bármilyen összegre vásárol

Dietrich Gyula ötvös-mester

Kolozsvár.

Levélbeni megkeresésre azonnal válaszol.

Sürgőnycim: **Dietrich** ékszerész Kolozsvár.

Stoch Cognac gyógyszer

Garantált valódi borpárlat. I. Széke a legszigorúbb ellenőrzés mellett történik.

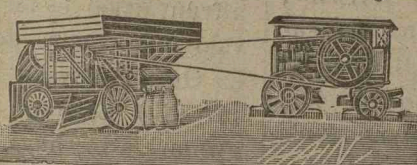
Gamis és Stoch
Barcola.

A töltés és dugaszolás Bécsben a cs. kir. vegyészeti állomáson történik s minden egyes palack az állomás belyegzőjével van ellátva.

Mindenütt kapható.

Hamisítástól védve van.

HA ÖN
egy gazdaságos
üzembiztos
kiváló munkateljesítményű

motoros cséplőkészletet előnyös árral, kedvező fizetési módokkal teljes szavatossággal, beszerezni óhajt, úgy forduljon megkereséssel

SZÜCS ÖDÖN

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-U. 66. szám alatti mezőgazdasági és ipari gépkereskedelmi vállalat, mely cég felszerelésre árjegyzéket és költségvetést díjmentesen küld meg.

REFORMÁTUS

***** DISZES *****

IMAKÖNYVEK
NAGY VÁLASZTÉKBAN KAPHATÓK

BETEGH PÁL
KÖNYVKERESKEDESBEN
SZÉKELY-UDVARHELYT

Eladó benzinmotor

Egy 3 HP 5 lóerőre kifejthető, teljesen jó karban levő benzinmotor szépen eladó — esetleg részletfizetésre is. Cím e lap kiadóhivatalához

DELAWARE

VESSZŐ ELADÓ.

Minden hibától különösen jégveréstől mentes szép sima vessző a piros vőlajból, jótállás mellett Küldök minden vevőnek utasítást

arra, hogyan kell elgyökereztetni a sima vesszőt, hogy minden száll megfakadjon.

Ezer darabja az I. osztály 35 K
Száz 4 K
Másodosztályú vessző ezre 29 K
Érmelléki legnemesebb és legbővebben termő faj. Előpénzben az összeg tized része küldendő.

Füzesi Imre Rákosliget.

Amortizációs

tisztviselői kölcsön

ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt az „O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselősege”.

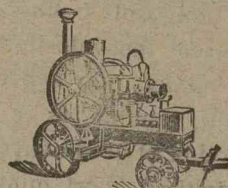
KOLOZSVÁR

Ferenc József-ut 7. a szám.

Válaszbélyeg csatolandó.

CLIMAX

nyersolaj motorok, lokomobilok és benzin cséplőgarnitúrák

Teljes gyári szavatosság! Minden motor elküldés előtt hivatalos vizsgálatnak lesz alávetve. Elsőrangú elismerő-nyilatkozatok! Kérjen díjtalan ajánlatot! **Bachrich és Társa** motorgyári fióktelepe Budapest, Szabadság-tér 17. sz. (Tőzsdep.)

Védjegy „Horgony”

A Liniment Capici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy régiónak bizonyított háziszere, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyított közvényű, csúznál és meghűléseknél, bedörzsölésképpen használva.

Pigylmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K — 80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerárára az „Arany oroszlánhoz”,
Pragában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.